

Geachte raad,

Tijdens uw bijeenkomst op 13 april heeft de heer Homan u verslag gedaan van zijn verkenning. Op basis van zijn bevindingen heeft hij aangegeven dat er op dat moment geen werkbare meerderheid voor een coalitie met de PVV mogelijk was.

Gelijktijdig adviseerde hij uw raad om Lokaal Betrokken en het CDA, elk met 4 zetels en de tweede en derde partij in de raad, gezamenlijk te laten schrijven aan een basisakkoord, waarna op een later moment bekeken kon worden welke partijen alsnog zouden kunnen aansluiten om het college te vormen.

Daarnaast heeft hij, op basis van de gesprekken, geadviseerd om uiteindelijk te komen tot een coalitieakkoord op hoofdlijnen, zodat er voldoende ruimte is voor de raad om te komen tot wisselende meerderheden op onderwerpen die de coalitie niet direct raken.

In reactie op het advies van de verkenner hebben Lokaal Betrokken en het CDA aangegeven zich te kunnen vinden in het advies met betrekking tot de opmerking over de wens van een coalitieakkoord op hoofdlijnen.

Met betrekking tot het gezamenlijk schrijven van een basisakkoord door Lokaal Betrokken en het CDA werd het advies niet overgenomen. Beide partijen zijn de mening toegedaan dat hierdoor geen sprake zal zijn van een gelijkwaardige situatie voor de overige coalitiepartners bij de start van de volgende fase van het formatieproces en dat dit het komen tot een akkoord in de weg zal staan. Ook een belangrijk deel van uw raad heeft zich op eenzelfde wijze geuit en heeft aan Lokaal Betrokken de positie gegund om een voordracht te doen voor een nieuwe verkenner om hiermee te komen tot een afronding van de verkenning.

Op de bijeenkomst van 13 april werd ik gepresenteerd als de nieuwe verkenner en heb ik begrepen dat dit op brede steun van uw raad kon rekenen.

Ik dank u voor het in mij gestelde vertrouwen en zal u nu verslag doen van mijn werkzaamheden en mijn advies over het vervolg van de formatie.

Op 22 en 23 april zijn met alle partijen gesprekken gevoerd. Hierbij is nadrukkelijk voortgebouwd op de eerder gevoerde gesprekken met de heer Homan met echter nadrukkelijk centraal de vraag welke partijen het dagelijks bestuur van uw raad zouden moeten vormen. Daarnaast is de positie van de raad doorgesproken, indien men zou komen tot een coalitieakkoord op hoofdlijnen.

Net als in de gesprekken met de heer Homan kwam ook in onze gesprekken naar voren dat er raadsbreed behoefte is aan een slagvaardig en stabiel college gebaseerd op een werkbare meerderheid in de raad. Een college dat in goede verbinding met de raad knopen doorhakt op de voor de gemeente Stadskanaal belangrijke onderwerpen.

Na deze algemene gespreksronde zijn er nog aanvullende besprekingen geweest met de beoogde coalitiepartijen. In deze aanvullende besprekingen is besproken welke partijen gevraagd zullen worden voor de volgende fase van de formatie en hoeveel wethouders benodigd zijn voor een werkbaar college. Ook is gesproken over het vervolg van het formatieproces en op welke wijze de raad nog zal worden betrokken bij de totstandkoming van het coalitieakkoord.

Op basis van deze gesprekken wil ik uw raad met betrekking tot de totstandkoming van een nieuw college het volgende adviseren:

- geef Lokaal Betrokken, het CDA, PvdA/GroenLinks en de VVD de gelegenheid om een coalitieakkoord op hoofdlijnen te schrijven;
- vorm een college op basis van 4 fulltime wethouders;
- betrek de niet formerende partijen tijdens het opstellen van het akkoord, zodat er ruimte is voor de raad om te reageren op de tussentijdse opbrengstenneem eventueel aanvullingen vanuit de raad mee voordat het coalitieakkoord definitief wordt gemaakt.

Dames en heren, bij de keuze van deze vier partijen wil ik benadrukken dat dit voorstel voortkomt uit de voorkeur van de beoogde coalitiepartijen alsook uit hetgeen overige partijen in uw raad hebben meegegeven en daarmee op de gewenste brede steun kan rekenen.

Meneer de voorzitter, verder wil ik meegeven dat de partijen zich ook breed hebben uitgesproken voor een verbetering van de onderlinge samenwerking. Los van de verschillen in politieke opvattingen erkent men het belang van een gemeenteraad die samenwerkt om te komen tot een besluitvaardige raad. Het afgelopen jaar is reeds vanuit de vorige raad en de griffie gewerkt aan diverse projecten om de samenwerking binnen en buiten de raad beter te laten verlopen.

Enkele van de partijen hadden graag gezien dat de raad zou komen met een eigen raadsagenda of een eigen raadsprogramma. Hiervoor is het echter noodzakelijk dat er voldoende vertrouwen is opgebouwd. Gezien het feit dat er sprake is van twee nieuwe partijen en 13 van 23 raadsleden in deze raadsperiode nieuw is aangetreden, acht ik dit op dit moment te ambitieus en het wordt ook niet door een meerderheid onderschreven.

Wel hebben de partijen aangegeven te willen samenwerken aan wat ik zou willen noemen een raadskompas. Dit kompas geeft in vier richtingen aan hoe de raad:

1. tot een betere verbinding komt met de buurten en wijken in de gemeente (bijvoorbeeld waar het gaat om invulling te geven aan het sociaal beleid);
2. werkt aan de verbinding met de regio (waarbij de gemeente Stadskanaal bijvoorbeeld een centrale positie heeft in het realiseren van de NederSaksenLijn);
3. een goede verbinding tussen college en raad realiseert waardoor het college als het dagelijks bestuur van de gehele raad wordt ervaren, en
4. investeert in goede werkverhoudingen tussen de raadsleden, commissieleden en fractieondersteuners.

Nogmaals een belangrijk deel is al opgepakt, daar kunnen onderwerpen en projecten aan worden toegevoegd en het kompas dient vervolgens als instrument om op belangrijke momenten te bepalen of u als raad nog voldoende op koers ligt.

Ik vertrouw erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Jaap Velema

6 mei 2026